

АЛГОРИТМ ДІЙ
посадової особи при отриманні інформації про вчинення
(загрозу вчинення) діяння з ознаками терористичного акту

Посадова особа підприємства, організації, установи, військової частини при отриманні інформації про вчинення (загрозу вчинення) діяння з ознаками терористичного акту, підозрілих осіб можливо причетних до підготовки та скоєння терористичного акту негайно доповідає своєму керівництву і через нього (а за відсутністю - через чергового установи або особисто) повідомляє органи Національної поліції України, тел. **102**, Управління СБ України в Харківській області **(057) 700-16-61, (057) 700-34-50, 067-570-10-77**, органи місцевого самоврядування.

2. Черговий органу місцевої влади, підприємства або посадова особа, яка приймає повідомлення про теракт, повинні намагатись по можливості уточнити і мати наступні дані:

- джерело отримання інформації;
- час і точне місце події (адреса);
- характер діяння (вибух, погроза вибуху, захоплення заручників чи ін.);
- об'єкт посягання;
- кількість терористів, їх вимоги, озброєння, прикмети чи установчі дані;
- обстановка, що склалась на останній час на об'єкті посягання;
- заходи, які вжиті адміністрацією або присутніми з реагування на подію.

Про прийняте повідомлення та отримані дані черговий або посадова особа негайно сповіщають органи Національної поліції України та СБ України, записує час і прізвище особи, яка прийняла повідомлення.

Відсутність повних даних не звільняє посадову особу від термінової доповіді.

ПАМ'ЯТКА
щодо ознак вибухового пристрою або схожих на них предметів

Характерними ознаками наявності вибухового пристрою можуть бути:

1. Знаходження у громадських місцях, транспорті валіз, кейсів, пакунків, коробок та інших предметів, залишених без нагляду власників;
2. Отримання адресатом поштового відправлення від невідомого відправника, наявність у відправленні явного дисбалансу, нестандартний вигляд посилочної тари;
3. Наявність у предметів характерного вигляду штатних бойових припасів, вибухових речовин, засобів або їх елементів;
4. Наявність у виявлених предметів звуку працюючого годинникового механізму, запаху бензину, газу, розчинника, хімічних речовин, диму, що виходить з предмету тощо;
5. Наявність у підозрілого пристрою елементів (деталей), що не відповідають його прямому призначенню (сигнальні лампи, світлодіоди, радіоплати, перемикачі, елементи живлення і т. ін.) або додаткового контакту з навколишніми предметами (антена, вмонтований електричний дріт, натягнутий шнур або мотузка);
6. Невідповідність маси дійсному призначенню або вигляду предмета (наприклад - вага коробки від цукерок, банки від кави, книги і т. ін.);
7. Наявність у дверях, вікнах будь-яких сторонніх предметів - закріпленого дроту, ниток, важелів, шнурів тощо;
8. Наявність стороннього сміття, свіжоштукатурених та свіжопофарбованих ділянок стін, стелі, підлоги, порушення ґрунту, покриття на газонах, тротуарах, за відсутності пояснень щодо їх виникнення у відповідних служб.
9. Наявність у контрольованих зонах залишеного автотранспорту, сторонніх чи нічийних приладів, механізмів, тимчасових споруд, будівельних матеріалів і конструкцій, тощо.
10. Намагання особи з предметом у руках чи у специфічному одязі, що дозволяє приховувати на тілі вибуховий пристрій, за будь-яких обставин безпосередньо наблизитися до об'єкту охорони чи маршруту його пересування. У разі, якщо особа намагається безпосередньо застосовувати підозрілий предмет, по можливості не дати їй випустити предмета з рук та

використати тіло особи як екран для гасіння у разі вибуху пристрою.

Категорично забороняється самостійно проводити з підозрілим предметом будь-які дії (торкатися, нахилити, відкривати, переміщувати, підіймати, перерізати, та ін.).

Пам'ятайте, що марна втрата часу при загрозі вибуху може призвести до людських жертв!

В усіх випадках про виявлення ознак вибухового пристрою, підозрілих предметів, осіб повідомляти - **за тел. – 102** чергову службу Національної поліції України; **за тел. 700- 16-61, 700-34-50** - чергового УСБ України в Харківській області.

ПАМ'ЯТКА

першочергових дій персоналу підприємств, установ та організацій у разі загрози вчинення терористичних або диверсійних актів

1. Заходи попереджувального характеру:

- здійснити комплексне обстеження стану надійності охорони об'єкта, посилити пропускний режим по допуску на об'єкт автотранспорту, персоналу і відвідувачів, проводити ретельну перевірку ввезеного на об'єкт майна і внесеної ручної поклажі. Для цих цілей використовувати технічні засоби (металодетектори, газоаналізатори, дзеркала для огляду автомобілів та ін.);

- вжити додаткових заходів щодо інженерно-технічної оснащеності об'єкта, додатково встановити модернізовані системи сигналізації і відеоспостереження в зонах підвищеного ризику;

- оснастити телефони об'єкта, зазначені в офіційних довідниках, автоматичними визначниками номера і звукозаписною апаратурою;

- у випадку загострення криміногенної обстановки в регіоні ввести чергування співробітників підрозділів безпеки, підсилити контроль за роботою особового складу охорони, регулярно здійснювати перевірки несення служби в денний і нічний час;

- сформувати у кожній черговій зміні охорони (у разі наявності) групи негайного реагування. У ході щоденних інструктажів уточнювати бойовий розрахунок особистого складу, що заступає на чергування, звертати особливу увагу на доведення оперативної обстановки на об'єкті, а також на необхідність посилення пильності і підвищення відповідальності співробітників;

- силами співробітників підрозділів охорони і безпеки організувати проведення систематичних обходів і оглядів об'єкта і прилеглої до нього території з метою своєчасного виявлення підозрілих предметів і запобігання закладки вибухових пристроїв, а також установки сторонніх осіб, що виявляють підвищений інтерес до об'єкта;

- регулярно проводити перевірки підсобних приміщень і територій, не допускати перекриття шляхів евакуації людей і транспорту;

- ввести в практику систематичне проведення перевірок проходження сигналів оповіщення від чергової зміни охорони до посадових осіб об'єкта;

- організувати практичні тренування зі співробітниками охорони і персоналом по діях при виникненні надзвичайної ситуації терористичного характеру;

- провести інструктивні заняття з персоналом про порядок дій при прийомі телефонних повідомлень з погрозами терористичного характеру і правилах поведінки з письмовими анонімними матеріалами;

- при укладанні договорів оренди приміщень об'єкта обов'язково включати умови, що дають право підрозділам безпеки здійснювати перевірку зданих в оренду приміщень;

- здійснювати заходи щодо більш ретельного підбору персоналу об'єкта, у тому числі допоміжного складу. Більш ретельно здійснювати перевірку і допуск на об'єкт фахівців сторонніх організацій.

2. При виявленні підозрілого предмета на об'єкті:

- точно визначите місце перебування підозрілого предмета;
- опитуванням заявника й очевидців установити час виявлення предмета;
- зафіксуйте установчі дані осіб, що знайшли предмет, і забезпечте їхню присутність до моменту прибуття оперативно-слідчої групи правоохоронних органів;
- дайте вказівку не наближатися, не торкати, не розкривати, не переміщати знахідку, не заливати її рідиною, не засипати піском і фунтом, не користуватися радіо- і електроапаратурою, переговорними пристроями;
- організуйте евакуацію персоналу, використовуючи маршрути, віддалені від місця перебування підозрілого предмета;
- дайте вказівку співробітникам охорони оточити місце розташування предмета та знаходитися на безпечній відстані від нього;
- при необхідності організуйте відключення побутових і виробничих комунікацій газу, води й електрики;
- повідомите про подію правоохоронні органи, викличте на об'єкт машини швидкої допомоги і аварійних служб;
- не знижуючи рівень охорони об'єкта, забезпечте можливість безперешкодного проходу або проїзду до предмета співробітників і транспорту оперативно-слідчої групи;
- надайте можливість фахівцям оперативно-слідчої групи опитати заявника та інших осіб, що підходили до підозрілого предмета;
- підсилюйте контроль за роботою особового складу охорони по всьому об'єкту.

3. При надходженні погрози по телефону:

Телефон є засобом зв'язку, який найчастіше використовують як злочинці (для передачі повідомлень про закладені бомби, захоплення людей і пред'явлення політичних або інших вимог), так і «телефонні хулігани», які висловлюють завідомо неправдиві погрози. Приймаючи анонімне телефонне повідомлення про можливе здійснення актів тероризму необхідно пам'ятати, що вони несуть важливу криміналістичну інформацію, тому в розмові з анонімом необхідно запам'ятати і зафіксувати якнайбільше даних. Зокрема:

- зафіксувати дату, час і тривалість анонімного повідомлення;
- місце установки телефону, на який надійшло повідомлення, його номер, приналежність конкретному підрозділу і співробітнику;
- при одержанні анонімного повідомлення спробувати «зав'язати розмову» з анонімом і з'ясувати конкретну інформацію про його особу, професію, місце перебування і, якщо можливо, схилити до добровільного відмовлення від задуманої акції;
- під час розмови вжити заходів щодо запису фонограми анонімного повідомлення, визначення номера телефону анонімного абонента шляхом використання технічних можливостей даного телефонного апарата. При відсутності таких можливостей через співробітників спробувати повідомити про анонімне повідомлення службу безпеки (службу охорони) підприємства або телефонну станцію;
- по закінченню розмови з анонімом негайно повідомити про те, що трапилося, керівникові служби безпеки (служби охорони) для прийняття ними негайних заходів до попередження і локалізації можливих тяжких наслідків;
- по пам'яті скласти докладний опис висловлених погроз або повідомлення про передбачувані акти тероризму, а також висунутих ультиматумах та інших вимогах;
- усі дані про зміст погроз або вимог, викладених анонімним абонентом, характеристику його голосу, мови, манері викладу погроз і вимог повідомити керівникові служби безпеки (служби охорони) підприємства;
- для уникнення поширення чуток і паніки обговорювати отриману від аноніма інформацію з іншими співробітниками не рекомендується;
- при надходженні погрози на телефонний апарат з автоматичним визначником номера і звукозаписним пристроєм, відразу після завершення розмови з анонімом вжити заходів щодо збереження аудіозапису. Передбачте заходи по запису можливого наступного дзвінка зловмисника.

4. Вибух на території об'єкта:

У випадку вибуху необхідно негайно організувати і забезпечити виконання наступних основних заходів:

- за списком екстреного оповіщення викликати на об'єкт пожежних, швидку допомогу, рятувальників, комунальні служби (газ, електрика, тепло);
- за списком екстреного оповіщення повідомити про подію керівництво (адміністрацію) підприємства та правоохоронні органи;
- організувати евакуацію персоналу з епіцентру вибуху, зруйнованих або ушкоджених вибухом приміщень;
- до прибуття служби швидкої допомоги надати постраждалим першу медичну допомогу;
- відключити подачу електроенергії, газу, води, тепла в ушкоджені вибухом приміщення;
- оточити місце вибуху і забезпечити його ізоляцію до прибуття компетентних органів;
- при виникненні пожежі вжити заходів щодо її гасіння власними силами за допомогою наявних протипожежних засобів.

5. Захоплення заручників:

При захопленні людей у заручники необхідно:

- негайно повідомити про надзвичайну подію правоохоронні органи і керівництво об'єкта;
- по можливості блокувати місце події, використовуючи технічні засоби охорони;
- підвищити пильність охоронців на всіх постах. Перевести систему відеоспостереження об'єкта в режим запису;
- не вступаючи в переговори з терористами, по можливості виконувати їхні вимоги, якщо це не пов'язано з заподіянням шкоди життю і здоров'ю людей;
- забезпечити евакуацію персоналу, який знаходиться поза місцем захоплення заручників;
- припинити доступ на об'єкт людей і проїзд автотранспорту;
- вжити заходів до безперешкодного проходу і проїзду на об'єкт співробітників правоохоронних органів;
- після прибуття спецпідрозділів правоохоронних органів надати їм необхідну інформацію: схеми об'єкта, поповерхові плани, схеми розташування систем відеоспостереження, вентиляції, електропостачання та ін.;
- надалі діяти відповідно до розпоряджень керівника антитерористичної операції.

6. Одержання сигналу про евакуацію:

Якщо ви знаходитесь на своєму робочому місці, послідовно виконайте наступні дії:

- без поспіху, істерики і паніки зберіть службові документи в сейф або в шухляди столу, що закриваються на ключ;
- візьміть з собою особисті речі, документи, гроші, цінності;
- закрийте вікна, вимкніть оргтехніку, електроприлади, освітлення;
- візьміть з собою і при необхідності використовуйте індивідуальні засоби захисту (протигаз, респіратор);
- закрийте двері на ключ, ключ залишіть у замку;
- залишіть приміщення, рухайтесь маршрутами, які позначені в схемах евакуації;
- повертайтеся в покинуте приміщення тільки після дозволу відповідальних осіб.